

Voortgangsverslag

november 2015 - oktober 2016

Het is goed om af en toe verslag uit te brengen van de bezigheden van het straatpastoraat. In de eerste plaats omdat we de situatie van de meest kwetsbaren in onze samenleving niet uit het oog mogen verliezen. Wat hen bezighoudt, wat hun situatie schrijnend maakt, mag niet onopgemerkt blijven.

Het is ook zinvol omdat zo duidelijk wordt wat er gebeurd is met de gelden die fondsen, kerken en particulieren ter beschikking stelden.

Het werk van de straatpastor is door de aard van het werk grotendeels onzichtbaar. Het speelt zich immers af op het station, in ziekenhuizen en in de daklozenopvang. En natuurlijk in de vertrouwelijkheid van de pastorale contacten.

Cijfers

De GGD Hollands-Midden heeft vorig jaar een telling en omvangschatting van de volwassenpopulatie onder de daklozen gedaan en bij die telling kwam men in Leiden uit op 304 daklozen. Als definitie hanteerde de GGD: mensen die niet over eigen woonruimte beschikken en op straat slapen of op niet structurele basis slapen bij vrienden.

Het onderzoek laat zien dat er een lichte stijging van het aantal daklozen in Leiden is, waarbij opgemerkt wordt dat er een relatief nieuwe groep daklozen is bijgekomen: de zgn “nieuwe daklozen” of “economische daklozen”. Door de crisis zijn deze mensen soms hun huis of bedrijf kwijtgeraakt en is hun schuldenproblematiek problematisch geworden.

Het tweede jaar

Sinds december 2014 ben ik in dienst gekomen van de Stichting Straatpastoraat Leiden. Waar ik in het

eerste jaar nog mijn weg moest zoeken en een netwerk op moest bouwen, kon ik dit tweede jaar volop gebruik maken van dat netwerk.

Het was fijn om te merken dat er veel vertrouwen was bij de directie van de Binnenvest en dat initiatieven vanuit het straatpastoraat van harte ondersteund werden. Ook medewerkers van de daklozenopvang wisten mij te vinden en verwezen regelmatig mensen door voor een gesprek.

De politie maakte een aantal keren gebruik van onze deskundigheid en dacht goed mee met situaties waarbij hun inzet noodzakelijk was. Met de collega's van Diaconaal Centrum De Bakkerij was de samenwerking uitstekend en met enige regelmaat kon ik mensen voor praktische hulp doorverwijzen

Voor het eerst dit jaar was er ook contact met de Leidse politiek. Samen met Ashley North, raadslid van Groen Links, hebben we gekeken hoe de onverkwikkelijke gevolgen van de zogenaamde kostendelersnorm verzacht zouden kunnen worden.

Wie een familielid dat dakloos dreigt te worden in huis neemt, wordt immers gekort op zijn of haar uitkering. Het gevolg is dat mensen onnodig gebruik moeten maken van de daklozenopvang.

Nadat het Leidsch Dagblad uitgebreid aandacht had besteed aan dit onderwerp (zie pag 2), diende Groen Links een motie in. Samen met de directie van de Binnenvest mochten we onze zorgen toelichten bij de wethouder en enkele weken later werd de motie aangenomen.

Er is nu in Leiden de mogelijkheid af te wijken van de voorgeschreven landelijke norm en er is meer ruimte voor uitzonderingen.

Op straat door de kostendelersnorm

Door Sebastiaan van der Lubben
Leidsch Dagblad - 31-1-2016

LEIDEN - Wie samenwoont, woont goedkoper. En wie goedkoper woont, kan toe met een lagere uitkering. Dat is de essentie van de kostendelersnorm. Maar de norm brengt mensen ook in ernstige problemen en lijkt zelfs haaks te staan op de participatiemaatschappij. Die roept juist op om voor elkaar te zorgen.”

Het eerste dat Marleen Damen zou doen als ze minister zou zijn, is het afschaffen van de kostendelersnorm. Een opvallende uitspraak voor een Leidse PvdA-wethouder. En het blijft bij een droom. Voorlopig is Damen wethouder te Leiden en heeft ze de norm gewoon uit te voeren. En dat doet ze in ruim 300 gevallen.

Kinderen

Emmy Klooster, directeur van maatschappelijke opvang De Binnenvest, en Folly Hemrica, straatpastor bij De Bakkerij, zijn niet per se tegen de regeling. Hemrica: „Voor sommige ouders is de kostendelersnorm een prima stimulans om kinderen die ouder zijn dan 21 jaar eens van de bank af te krijgen.”

Maar Klooster en Hemrica zien ook een ongewenst effect van de norm die september 2015 is ingevoerd. „Het aantal daklozen dat op straat komt te staan, stijgt”, merkt Hemrica. „Jongeren en volwassenen met familie in (de regio) Leiden komen bij De Binnenvest voor onderdak”, vertelt Klooster. De ‘thuislozen’ komen terecht in een wereld van daklozen met psychiatrische problemen, verslaafd

aan alcohol of drugs. „Geen ideale omgeving om je leven weer op de rails te krijgen”, weet Hemrica. „Mensen zijn na een scheiding, ontslag of faillissement in ernstige problemen gekomen en hebben huis en haard verloren. Ze zijn in diepe rouw. Ze hebben rust nodig.”

Maar dat krijgen ze niet. Familie is bang uitkering te moeten inleveren door ze onderdak te bieden. „Dan staat die norm haaks op de participatiemaatschappij”, vult Klooster aan.

Hulp wordt volgens Hemrica bestraft. Dat kan ook anders: waarom kort de gemeente niet alleen degene die onderdak krijgt op zijn uitkering, en de gastheer niet? „De norm vereist maatwerk”, concludeert Klooster. „Ook maatschappelijke opvang is namelijk niet gratis. Dat kost de samenleving 40.000 euro per persoon per jaar.”

Maatwerk is ook niet zo lastig. Klooster heeft een voorbeeld. In een huis van De Binnenvest woont een groep mannen die met ambulante hulp prima zelfstandig kan wonen. Maar dat betekent dat ze op hun uitkering worden gekort. „Dat maakt hen financieel afhankelijk van elkaar”, waarschuwt Klooster. Onderlinge relaties staan onder druk. Een minder rigide norm voorkomt dat. „Daar is beleid voor nodig en dus politieke wil.”

Snijden

In bijzondere situaties kan van de norm worden afgeweken. Vrijstelling krijgen mensen die zorgen voor een vluchteling of onderdak bieden in een tijdelijke crisissituatie. Maar dat levert een hoop papierwerk op. „Wij rekenen voor daklozen een halfjaar voordat we eens voorzichtig aan re-integratie kunnen werken”, zegt Klooster.

Dat, blijkt in de praktijk, duurt de gemeente te lang. Zij snijden dan al eerder in de uitkeringen van mensen woonachtig op één adres. Met vaak verrijdbare gevolgen van dien.

Pastoraat

Het pastoraat is de kern van het straatpastoraat. Met allerlei mensen uit de daklozenopvang werden er gesprekken gevoerd. Soms incidenteel, soms langdurig. In die gesprekken kan van alles aan de orde komen: verslavingsproblematiek, problemen met familie, vragen rond geloof en zingeving.

Er waren ook contacten met mensen die waren weggelopen uit de opvang of die om wat voor

redenen dan ook uit de opvang waren gezet. Het was bijzonder om te merken dat ook deze mensen het straatpastoraat wisten te vinden en hun verhaal kwamen vertellen. Een aantal van hen wist ook de weg naar onze vieringen te vinden.

Wekelijks was ik het afgelopen jaar te vinden in de daklozenopvang De Nieuwe Energie en in het Sociaal Pension. Soms trof ik er vertrouwde gezichten: mensen die ik in het eerste jaar uitvoerig had gesproken, daarna een huis hadden gekregen en nu

Jarig

Jos is een kleine magere man, met een bleek gezicht. Als ik hem tref in de daklozenopvang is hij blij me te zien. Hij kent geen vrouwelijke dominees (hij heeft een zware protestantse achtergrond waar alleen mannen voorgaan), maar het simpele feit dat ik een dominee ben vindt hij kennelijk geruststellend.

Het is lastig met hem te praten want hij reageert erg secundair en praat heel langzaam. Later ontdek ik dat hij erg doof is en dat de batterijen van zijn gehoorapparaat leeg zijn. Hij vraagt me de eerste keer al om een stukje uit de Bijbel te lezen. Het wordt een psalm. Nu begint hij langzaam te vertellen. Over zijn huwelijk, zijn vrouw die een paar jaar geleden gestorven is en tot slot over zijn moeder aan wie hij vreselijk de pest heeft.

Hij laat me een foto van zijn ouders zien: het gezicht van zijn moeder heeft hij eruit geknipt. Zo drastisch heb ik het zelden meegemaakt. Jos vertelt dat hij niks mocht van haar: niet uitgaan, geen meisjes ontmoeten, niet naar de disco, niet mee op schoolreisje... "Ze heeft alle leven uit me geknepen". Uiteindelijk heeft hij met haar gebroken maar toen was hij al over de dertig.

Het verhaal van zijn huwelijk is een stuk vrolijker. Hij maakte reises met zijn vrouw en deed alles wat zijn moeder hem verboden had. Het klinkt als een grote inhaalslag. Verdrietig dat het huwelijk maar vier jaar duurde en dat zijn vrouw nu gestorven is. Het heeft hem weer eenzaam gemaakt. "Ik voel me gestraft", zegt hij, "en nu helemaal,, nu ik hier in de opvang zit. Ik hoor hier helemaal niet".

Nu hebben we samen een thema te pakken waar we wel een paar maanden mee voort kunnen. Is God voor hem iemand die hem keer op keer bij zijn lurven grijpt als hij begint te genieten? Een verlengstuk van zijn strenge moeder? Het worden boeiende gesprekken.

Zeven maanden verblijft Jos in de opvang en wekelijks bezoek ik hem. Hij gaat ook mee naar de vieringen en ik verbaas me over zijn vrolijke enthousiasme. Deze kerkdiensten zijn wel erg anders dan hij gewend is. Maar het deert hem niet, hij is thuis bij ons. Uit alle liederen en gebeden blijkt God iemand van wie van alles mag en bij wie iedereen welkom is.

Naast hem in de dienst zit iemand die een beetje aangeschoten is, maar het lijkt Jos allemaal niet te deren! Er is ruimte en hij geniet ervan.

Na zeven maanden krijgt Jos een huis. Ik bezoek hem de eerste week, samen met een bewoner van de Opvang. Het blijkt zijn verjaardag te zijn. De knakworstjes worden uit het blik gehaald en we bouwen met zn drieën een feestje. Het verbaast me dat er geen familie komt en dat ook niemand heeft geholpen met de verhuizing.

Het draadje met het straatpastoraat blijft. Af en toe belt hij als er iets fout loopt. Zo blijkt ineens zijn uitkering te haperen en heeft hij al bijna een week niets gegeten. "Ik heb tot eind volgende week nog twee boterhammen". Ik bel direct zijn maatschappelijk werkster en ook maar even een van mijn vrienden. Dezelfde avond heeft hij een flinke tas met boodschappen in huis. Sommige dingen zijn simpel op te lossen.

Wat niet zo snel op te lossen is, is zijn eenzaamheid. Als hij op nieuwjaarsdag langs zijn buurvrouw in de flat gaat, durft ze niet open te doen en gaat hij onverrichterzake weer weg met zijn nieuwjaarswensen.

In juni krijg ik een smsje. "Er is vandaag iets ergs gebeurd". Het is al tien uur s avonds maar ik bel hem direct op om te vragen wat er aan de hand is. "Ik ben vandaag een jaartje ouder geworden", zegt hij, "erg, he?" Ik schiet in de lach en begrijp dat hij me ook een beetje beet heeft genomen. Het is zijn creatieve manier om toch nog even iemand te spreken op zijn verjaardag. Verdrietig dat hij dat zo op moet lossen. Vanuit De Bakkerij sturen we hem de dag erna kaartjes. Nu, een half jaar later heeft hij het daar nog steeds over, dat hij drie lieve kaartjes heeft gehad!

Fijn dat hij één keer in de maand op zijn vaste plek in onze vieringen zit. Even thuis op een plek waar veel mag en waar iedereen gezien wordt. Voor hem zou ik elke week wel dienst willen doen!

Folly Hemrica

door omstandigheden toch weer dakloos waren geworden. Dan kon de draad weer worden opgepakt en het gesprek weer worden voortgezet. Meestal was verslaving de reden voor de nieuwe dakloosheid.

Met enige regelmaat bezocht ik mensen in het ziekenhuis. Soms op verzoek van werkers bij de Binnenvest, soms ook omdat ik iemand op straat kwijt was en dan maar even in het LUMC ging kijken. Een aantal keren met succes.

Op verzoek van de Geestelijke Verzorging van Rivierduinen (GGZ) bezocht ik een aantal mensen die daar waren opgenomen.

Met de Geestelijke Verzorging in het Huis van Bewaring in Alphen aan de Rijn en in de Vreemdelingenbewaring in Ter Apel was er overleg en ook werd er nauw samengewerkt met de Reclassering van het Leger des Heils.

Financiële en praktische ondersteuning

Hoewel de straatpastor in principe geen geld geeft, kon er in nijpende situaties wel eens praktische hulp worden geboden, meestal in de vorm van etensbonnen. Oproepen op de Facebookpagina van het straatpastoraat waren er ook met enige regelmaat. Mensen die pas een huis hadden gekregen konden zo aan een ijskast en andere zaken komen.

Af en toe werd er een beroep op fondsen gedaan. Zo financierde de Stichting Rust en Vreugd een weekje vakantie voor een dakloos stel, dat erg toe was aan een kleine adempauze.

Dankzij de inzet van de collega's van De Bakkerij werd een van de bewoners van de daklozenopvang aan een nieuw gebit geholpen. Anderen kregen noodhulp bij gebitsproblemen.

Buiten het zorgsysteem

Ook dit jaar bleek het een groot voordeel dat het straatpastoraat buiten het officiële systeem van opvang en hulpverlening staat. Het werkte drem-pelverlagend en zorgde ervoor dat ook mensen die ervoor kozen om het zonder hulpverleners te doen, toch met de straatpastor in gesprek bleven. (zgn 'zorgmijders')

Het contact met de straatpastor zorgde ervoor dat soms contacten met de noodzakelijke hulpverlening weer werden hersteld en dat er weer vertrouwen ontstond. Ook kon een aantal keren effectief wor-

den doorverwezen naar de Sociale wijkteams.

Uitvaarten

Dat daklozen een kwetsbare groep in onze samenleving zijn, bleek ook dit jaar weer. In november 2015 werd een jonge man in de fietsenstalling van het Centraal station van Leiden aangetroffen. Hij bleek te zijn overleden door een overdosis. Samen met een maatschappelijk werker van de Binnenvest hebben we contact opgenomen met zijn ouders en mochten we in de uitvaartdienst iets vertellen over deze jongen, met wie het straatpastoraat een aantal keren contact had gehad. Het was een indrukwekkende bijeenkomst.

Op 6 mei was de uitvaart van één van de bewoners van het Sociaal Pension. Samen met de familie hebben we de afscheidsviering vorm gegeven en kreeg ook deze man een waardig afscheid. Het was belangrijk om samen met de familie dit leven op een heel persoonlijke manier af te sluiten. Immers zoveel jaren hadden zij zich zorgen gemaakt en altijd bleef de vraag of ze wel genoeg hadden gedaan. Belangrijk dat we vanuit het straatpastoraat konden zeggen dat ze het als familie heel goed gedaan hadden en voor hun broer zo belangrijk waren geweest.

Allerzielen

Op zondag 1 november 2015 vierden we samen met een groep dak- en thuisloze mensen Allerzielen. We noemden de namen van de gestorvenen en hadden ook familieleden uitgenodigd. Een grote Antilliaanse familie was uit Rotterdam over gekomen om voor hun dierbare een kaarsje aan te steken. Een advocaat van één van de gestorven daklozen was aanwezig om zijn client te herdenken. Cello en piano zorgden voor een sfeervolle omlijsting. Een waardevolle bijeenkomst, die we ook dit jaar weer vorm willen geven.

Vanuit de Binnenvest kwam het verzoek dit jaar ook aandacht te besteden aan Remembrance Day, een dag waarop wereldwijd met name mensen die zijn gestorven door drugs en alcoholgebruik worden herdacht. In onze Allerzielenviering op 30 oktober 2016 zullen we daar extra aandacht aan geven.

Gedachtenisboom

Op 23 november 2015 werd in het Sociaal Pension de gedachtenisboom onthuld. Een boom met vier

en dertig blaadjes met daarop de namen van alle mensen die de afgelopen jaren gestorven waren. Het werd een bijzondere bijeenkomst, die met name door familieleden van de overledenen bijzonder op prijs werd gesteld.

Vieringen

Elke laatste zondag van de maand was er een viering in De Bakkerij. Af en toe waren er gastmuzikanten(het koor uit Rijnsburg trad weer voor ons op met Pasen) en bij elke viering waren vrijwilligers aanwezig. Op dit moment zijn er vijf vrijwilligers actief. Het bezoekersaantal lag dit jaar tussen de zestien en de vijfendertig. De vaste kern bestaat voornamelijk uit mensen uit het Inloophuis Psychiatrie met daarnaast een wisselend aantal mensen uit de Binnenvest. Voor veel mensen is het fijn dat deze vieringen er zijn. Het is niet zo erg als je te laat binnenkomt en voor wie het gebruik niet helemaal onder controle heeft is ook wel een plaatsje bij ons. Mensen kennen

elkaar meestal wel en er is zorg en aandacht voor elkaar.

Daklozenmaaltijd

Op 9 december was er door de jongeren van M25 Leiden, de studenten van NSL en het straatpastoraat een Kerstmaaltijd voor dak- en thuislozen in de Mare-kerk georganiseerd. Het werd een daverend succes, ook door het optreden van de Straatklinders, het daklozenkoor uit Amsterdam.

Honderdvijftig mensen deden zich tegoed aan een voortreffelijke Chinese maaltijd. Na afloop was er voor iedereen een kerstpakketje, of voor de pechvogels een tegoedbon. We hadden op zo'n grote opkomst niet gerekend! Binnenkort gaan we met elkaar kijken of we het dit jaar weer kunnen doen.

Symposium "Het moet niet gekker worden"

Op 8 juni organiseerde het straatpastoraat samen met Diaconaal Centrum De Bakkerij een symposium over de Opvang van Verwarde Personen. Veel herkenbare verhalen met boeiende voorbeelden uit de dagelijkse praktijk maakten het symposium "Het moet niet gekker worden" op 8 juni 2016 voor de ruim honderd deelnemers tot een heel

geslaagde middag met meer dan voldoende stof tot nadenken.

Aanleiding

Aanleiding voor de organisatie van het symposium door de Stichting Straatpastoraat Leiden, Diaconaal Centrum De Bakkerij en UTOPA Weeshuis Kinderrechtenhuis vormden het groeiend aantal alarmende berichten rond incidenten met verwarde personen in onze samenleving en de verschijning van de Tussenrapportage van het door minister Schippers in 2015 geïnstalleerde Aanjaagteam Verwarde Personen.

Aanwezigen

De grote groep belangstellenden bestond uit beroepskrachten uit de maatschappelijke opvang, sociale wijkteams, de kerken, de politie, GGD en GGZ, de verslavingszorg, woningbouwcorporaties, het straatpastoraat in diverse steden van ons land, e.d. en een grote groep vrijwilligers en naaste familieleden van psychisch kwetsbare mensen.

Een vliegende start

Gastvrouw Folly Hemrica (straatpastor te Leiden) opende het symposium. Maar nog vóór Klaas Drupsteen (oud-presentator KRO/NCRV) als dagvoorzitter de regie over de dag in handen kon nemen, verscheen Klaas Koffeman (straatpastor te

Den Haag) al ten tonele om in een korte cabareteske monoloog een levendig voorbeeld te geven van de personen die deze middag centraal zouden staan.

Niet het systeem maar de persoon

Mw. Liesbeth Spies (burgemeester van Alphen a/d Rijn en voorzitter van het Aanjaagteam Verwarde Personen): de contouren van een politieke verandering zijn zeker zichtbaar in het rapport “Samen doorpakken”. Hoe de bouwstenen van dit rapport in de verschillende gemeentes kunnen worden geïmplementeerd blijft nog een grote uitdaging. Duidelijk is dat ook vanuit de politiek het besef er is dat er meer moet worden samengewerkt tussen familie, vrijwilligers en hulpverleners en ook dat de persoon die psychisch kwetsbaar is zelf meer mag aangeven hoe hij of zij geholpen kan worden en dat daarbij ook de informatie vanuit familie en direct betrokkenen onontbeerlijk is. “Niet de systeemwereld maar de persoon moet maatgevend zijn.” Misschien is het verhaal van Liesbeth Spies zo ook een pleidooi voor de grotere inzet van ervaringsdeskundigheid.

Van hulpverlener naar hoop-verlener

Het interview met Peter Dierinck (psycholoog en stafmedewerker maatschappelijk herstel in het Psychiatrisch Centrum Gent-Sleidinge) liet zien hoe

belangrijk het is werkelijk naast mensen te gaan staan en aan te sluiten bij hun eigen verlangens naar herstel. Daar ligt immers ook de kracht om een nieuwe weg te vinden. Samen met mensen tegenslagen incasseren lijkt minstens zo belangrijk als het stellen van diagnoses. Dat zet een veranderingsproces in gang dat je als hulpverlener omvormt tot hoop-verlener.

Vanuit ervaringen met kwartiermaken bleek ook hoe belangrijk het is om mensen in de naaste omgeving (de buurt, het dorp) goed te informeren, met hen het gesprek aan te gaan, zodat zij op hun eigen manier hun plek vinden in het sociale en ondersteunende netwerk van mensen die psychisch kwetsbaar zijn.

Aandacht voor heel de mens

Het verhaal van Klaas Koffeman (straatpastor te Den Haag) maakte duidelijk dat het optrekken met mensen zonder verborgen agenda in wat hij "liefdevolle trouw" noemt, een groot verschil kan maken voor de meest kwetsbaren in onze samenleving. Present zijn en present blijven, ook als mensen tijdelijk of langdurig de regie over hun leven kwijt zijn, is voor de mensen van de straat van essentieel belang.

Tegenover de "verkokering" van de hulpverlening die zich vaak te snel richt op het probleem, het tekort, richt de straatpastor zich op heel de mens. Een mens is immers veel meer dan alleen de som van zijn problemen.

Wie zijn nu eigenlijk de zorgmijders?

Jan Eerbeek (emeritus hoofdpredikant Justitie en initiatiefnemer Stichting Exodus) gaf ons een ontvullend kijkje in zijn recente persoonlijke ervaringen met een naast familielid. De vaak moeizame zoektocht naar het vinden van passende hulp in het woud van hulpverlenende instanties, deed hem regelmatig verzuchten: "Wie zijn nou

eigenlijk de zorgmijders?"

Hij liet ons zien hoe nodig het is blijvende verbanden te ontwikkelen waarin mensen kunnen herstellen. Een veilige woonomgeving met vrijwilligers en professionals, die als een vangnet om mensen heen staan.

Met dank

Folly Hemrica (gastvrouw van het symposium en straatpastor te Leiden) dankte tot slot alle aanwezigen voor hun geweldige inbreng tijdens de middag en sprak de hoop uit dat het symposium zijn doorwerking zou mogen vinden in de wijze waarop psychisch kwetsbare mensen hun plek mogen hervinden in onze samenleving.

Boottochtje

Op 5 juli was het jaarlijkse boottochtje voor dak en thuislozen. Met een prachtige salonboot voeren dit jaar zo'n vijftig daklozen naar Alphen aan de Rijn. De organisatie was in handen van M25 Leiden Regio en de jongeren verzorgden aan boord een heerlijke lunch. Het weer liet wel enigszins te wensen over maar dat kon de stemming niet bederven. Al met al een heerlijk dagje uit!

Een Afrikaanse reus

Hij is deze keer maar twintig minuten te laat en ik besluit hem dat niet kwalijk te nemen. Leven buiten, zonder agenda, is al moeilijk genoeg. Sinds twee weken slaapt hij weer op straat en bij vrienden omdat hij het in de nachtopvang niet meer uit kon houden.

Veertien maanden heeft hij gewacht op een huis en mensen die na hem kwamen zag hij eerder vertrekken. Meer dan vijf hulpverleners heeft hij gehad en met ontelbaar verschillende mensen een slaapzaal gedeeld. Hij is op, doodmoe van het wachten.

Toen hij een paar weken geleden besloot weg te gaan, nadat hij ook nog eens geschorst was, belde hij me op. Zijn stem trilde. We spraken af in De Bakkerij en ik zag hoe moe hij was. Na een nacht buiten schaamde hij zich: "Ik heb me niet kunnen wassen, eigenlijk mag u mij zo niet zien...." Ik gaf hem koffie en een stuk taart, want ongewassen of niet, ik mag hem graag. Ondanks zijn bijna twee meter heeft hij iets aandoenlijks.

"Ik kan niet meer", zei hij. "Ik slaap nog liever buiten dan terug te gaan". Met dikke tranen vertelde hij zijn verhaal. "Ach", zei ik, "Je bent ook heel moe nu, want het is nog koud 's nachts. Dan lijkt alles misschien erger dan het is..." Maar hij bleef huilen en me verzekeren dat hij niet meer terug zou gaan. De eerste nacht had hij bij vrienden op de bank geslapen, maar ze kregen daarna ruzie om hem en toen was hij weer weg gegaan. Dan maar weer de straat op en op een kanton de nacht door zien te komen.

Vandaag gaat het beter, zie ik. De vriendelijke reus komt met een glimlach binnen, geeft me een verdoemde zoen en ploft tegenover me op een stoel.

"Moeder, het gaat beter", zegt hij. Sinds de vorige keer noemt hij me moeder en ach, waarom ook niet. Geen moederlijker vak dan dat van dominee. Zijn eigen moeder woont in Ethiopie en hij heeft haar dertien jaar niet gezien. Als hij over haar praat, verandert er iets in zijn gezicht. Het staat naar heimwee, zullen we maar zeggen.

"Het gaat beter met je", zeg ik, "je ziet er vrolijker uit!" Dat blijkt te kloppen en hij kan me goed uitleggen hoe dat komt. In de opvang zijn er altijd ruzies en kleine gevechten. Dat doet iets met je, legt hij uit. Je verandert er door. Als je daar lang zit,

vergeet je wie je bent, het gaat onder je huid zitten. Nu voel ik weer wie ik ben. Bovendien wil mijn dochter me nu weer zien. Het leven gaat weer beginnen! In de opvang was ik altijd bezig voor andere mensen en dan vergeet je dat je er zelf ook nog bent. Hij slaapt nu bij vrienden op de bank en probeert uit alle macht werk te vinden.

Als hij weg is, bel ik met de Opvang, om te kijken of ik zijn hulpverlener te pakken kan krijgen. Hij mag dan opgelucht zijn dat hij weer buiten is, er is nog wel wat te regelen en een eigen huis heeft hij ook nog niet!

Ik krijg iemand aan de lijn die naar een vergadering moet en boos mededeelt dat ze niet meer zijn hulpverlener is! Ik krijg weer een andere naam, met een telefoonnummer. Daar spreek ik in op een antwoordapparaat. Je moet de vasthoudendheid van een terriër hebben om zaken op te lossen. En dat is lastig als je op straat leeft. En helemaal zonder horloge of agenda!

Voor onze aardige reus was het in ieder geval een brug te ver en wie zou hem dat kwalijk nemen.

Folly Hemrica

Kunstprojecten

Het bleek lastig dit jaar kunstprojecten te realiseren bij de Binnenvest. Er liggen nu plannen klaar om met de mensen van het Inloophuis Psychiatrie en de jongeren van M25 Leiden een kunstzinnige activiteit te organiseren. Ook de Stichting Jongeren in Nood zal hiervoor weer worden uitgenodigd.

Op initiatief van het straatpastoraat werden prachtige dichtregels van Wiel Kusters aangebracht op een wand in de Nieuwe Energie:

*Ook wie de hemel als zijn dak beschouwt,
wil soms ramen en een deur, wil soms muren
die hij rond zich vouwt.
Daarom is hier dit huis gebouwd.*

Het zijn regels die kernachtig laten zien waar het in de daklozenopvang om moet gaan: om bescherming. Elke dag lopen tientallen daklozen langs deze tekst en tot nu toe waren de reacties hartverwarmend.

Kerkelijk netwerk

Het straatpastoraat is lid van DAK (Door Aandacht Kracht), het landelijk netwerk van organisaties die werken op de grens van kerk en samenleving. De pastores ontmoeten elkaar twee keer per jaar op een landelijke werkdag. Dit jaar waren we op 13 mei te gast bij de collega's van het straatpastoraat in den Haag. Thema: pastoraat aan verwarde personen.

Verder waren er regelmatig hartelijke contacten met collega-predikanten in Leiden en met de pastores van de Leidse Ekklesia.

Publiciteit

Sinds een aantal jaren heeft het straatpastoraat een eigen website: www.straatpastoraatleiden.nl en sinds december 2014 ook een Facebookpagina: straatpastoraat Leiden. Maandag 22 februari waren collega Klaas Koffeman en ik te gast in het radioprogramma Haagse bluf, van Radio West. Het werd een leuk dubbel-interview waarbij we alle ruimte kregen om te vertellen over het straatpastoraat.

Tot slot

Het straatpastoraat kijkt terug op een bijzonder jaar. Niet alles wat we wilden is gelukt en sommige geplande projecten bleken een langere aanlooptijd nodig te hebben. Maar er waren prachtige ontmoetingen met de meest kwetsbaren in onze samenleving. Af en toe konden we samen met collega's en vrijwilligers echt een verschil maken voor mensen. Met enthousiasme ga ik daarom mijn derde werkjaar in, met nieuwe plannen en me verheugend op nog meer waardevolle gesprekken.

*Folly Hemrica
Straatpastor te Leiden*